

ОСВІТНІ ПОТРЕБИ ЗДОБУВАЧІВ ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Свгенія ЛЯСКОВСЬКА

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
історико-філологічного факультету
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Науковий керівник:

Оксана МЕЛЬНИЧУК

*докторка філологічних наук, доцент,
професорка кафедри романо-германської філології
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука», м. Рівне*

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю переосмислення підходів до навчання іноземних мов у зв'язку з динамічними змінами освітнього середовища, зокрема цифровізацією, глобалізаційними процесами та трансформацією когнітивних і навчальних стратегій здобувачів. Сучасні здобувачі освіти демонструють нові освітні запити, пов'язані з потребою в інтерактивності, персоналізації навчання, практичній спрямованості та використанні цифрових ресурсів. У цьому контексті освітні потреби здобувачів постають як важливий чинник модернізації методики навчання іноземних мов, що вимагає оновлення змісту, форм і методів навчання. Водночас недостатня увага до вивчення та врахування цих потреб може знижувати ефективність освітнього процесу, що актуалізує необхідність їх комплексного дослідження.

Мета дослідження – проаналізувати освітні потреби здобувачів та обґрунтувати їх значення для оновлення методики навчання іноземних мов. **Завданнями дослідження є:** проаналізувати освітні потреби здобувачів у процесі навчання іноземних мов; визначити напрями вдосконалення методики навчання іноземних мов з урахуванням виявлених освітніх потреб.

Аналіз освітніх потреб здобувачів через теоретичний огляд передбачає системне дослідження наукових джерел з питань методики навчання іноземних мов, освітньої психології та педагогіки. Теоретичний огляд дає змогу виявити основні підходи до визначення

освітніх потреб, класифікацію цих потреб (когнітивні, мотиваційні, соціокультурні), а також тенденції в адаптації навчального процесу до сучасних викликів освіти, зокрема цифровізації та інтерактивності. На основі порівняльного аналізу наукових праць окреслюємо ключові запити здобувачів та чинники, що впливають на ефективність навчання іноземних мов, що створює підґрунтя для розробки рекомендацій щодо модернізації методики. Так, дослідники Canale та Swain (1980) з точки зору класичного підходу розглядали теорії комунікативної компетентності, які визначають основні компоненти успішного володіння іноземною мовою (лексика, граматики, соціолінгвістичні інтерпретації). Фундаментальні праці підкреслюють, що освітні потреби здобувачів повинні формуватися не тільки через знання правил, а залежно від здатності до комунікації в реальних ситуаціях. Огляд наведених досліджень спонукає до формування теоретичної основи з метою визначення змісту навчання [1].

У сучасному контексті стаття Melnychuk та ін. (2025). висвітлює підходи до організації навчального процесу, які враховують індивідуальні освітні потреби (мультимедійні засоби, самостійне навчання та професійно спрямовані завдання) [3]. Праця Hennebruy-Leung та Lamb (2024) аналізує класичні й сучасні дослідження з переконань викладачів, їхньої педагогічної практики та змін у професійному мисленні [2]. Ці автори підкреслюють, що освітні потреби пов'язані не тільки з мовним матеріалом, але й з уявленням педагогів та студентів про ефективні методи навчання у зв'язку з мотивацією.

У результаті аналізу теоретико-методологічного матеріалу можемо виокремити низку методичних рекомендацій щодо вдосконалення методики навчання іноземних мов з урахуванням сучасних освітніх потреб. Передусім важливим є принцип *індивідуалізації навчання*, який передбачає впровадження диференційованих навчальних траєкторій з урахуванням рівня підготовки здобувачів освіти, їхніх навчальних стилів та інтересів. Ефективними інструментами реалізації цього підходу є адаптивні вправи, онлайн-тестування та використання цифрових платформ.

Не менш значущою є *інтерактивність і комунікативна спрямованість навчального процесу*. З цією метою доцільно активно застосовувати парні та групові форми роботи, рольові ігри, а також проектну діяльність. Особливу увагу слід приділяти створенню умов для практичного використання іноземної мови в реальних або наближених до реальних комунікативних ситуаціях.

Важливим напрямом модернізації є *використання цифрових технологій і мультимедійних засобів*. Йдеться про інтеграцію

онлайн-ресурсів, мобільних додатків, відеоматеріалів і платформ дистанційного навчання, а також забезпечення здобувачів інструментами для самоконтролю та самостійного розвитку мовних компетентностей.

Окремої уваги потребує *формування автономії та метапізнавальних умінь здобувачів освіти*. Це передбачає розвиток навичок самостійного навчання, планування та оцінювання власного прогресу. Доцільним є використання рефлексивних завдань і мовного портфоліо як засобів відстеження індивідуальних досягнень.

Важливим компонентом сучасної методики є *професійна орієнтація навчання*. Зокрема, доцільно впроваджувати тематичні матеріали, що відповідають майбутній професійній діяльності здобувачів, а також посилювати інтеграцію мовної підготовки з іншими дисциплінами через використання підходів CLIL (Content and Language Integrated Learning).

Нарешті, необхідним є *регулярне оновлення методичного контенту*, що передбачає актуалізацію підручників, вправ і додаткових матеріалів відповідно до сучасних наукових, культурних і технологічних тенденцій.

Висновки. Освітні потреби здобувачів є ключовим чинником модернізації методики навчання іноземних мов. Їх урахування зумовлює необхідність індивідуалізації навчання, посилення комунікативної та інтерактивної спрямованості, інтеграції цифрових технологій і розвитку автономії здобувачів. Визначено, що оновлення методики має здійснюватися через упровадження диференційованих підходів, професійно орієнтованого змісту та регулярне оновлення навчальних матеріалів. Перспективи подальших досліджень пов'язані з емпіричним вивченням освітніх потреб здобувачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Canale M., Swain M. Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing. *Applied Linguistics*. 1980. Vol. 1. P. 1-47. URL: <http://dx.doi.org/10.1093/applin/1.1.1>
2. Hennebry-Leung M., Lamb M. Language learning motivation in diverse educational contexts. *English Teaching & Learning*. 2024. Vol. 48. P. 145-153. URL: <https://doi.org/10.1007/s42321-024-00179-8>
3. Melnychuk O., Khmeliar I., Perekhodko N., Artemenko L., Demianchuk M., Kushnir L. Integrative learning in medical education: Advancing interdisciplinary approaches through adaptive AI tools. *Information Technologies and Learning Tools*. 2025. Vol. 107. № 3. P. 69–88. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v107i3.6024>